

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно общо европейско право за продажбите“

COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD),

и „Съобщение от Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Общо европейско договорно право за улесняване на трансграничните сделки на единния пазар“

COM(2011) 636 final

(2012/C 181/14)

Докладчик: г-жа BONTEA

На 11 октомври 2011 г. Комисията реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съобщение от Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Общо европейско договорно право за улесняване на трансграничните сделки на единния пазар“

COM(2011) 636 final.

На 16 ноември 2011 г. Съветът и на 25 октомври 2011 г. Европейският парламент решиха, в съответствие с член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за общо европейско право за продажбите“

COM(2011) 635 final — 2011/0284 (COD).

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 8 март 2012 г.

На 479-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 март 2012 г. (заседание от 29 март), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 87 гласа „за“, 54 гласа „против“ и 7 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Комитетът приветства намерението на Комисията да улесни разрастването на трансграничната търговия за предприятия (особено МСП), да насърчи пазаруването през граница за потребителите и да затвърди предимствата на вътрешния пазар.

1.2 Като взема предвид **избраните** за общото европейско право за продажбите **форма** (регламент) и **вариант** (избираем „втори режим“), Комитетът изразява задоволство от факта, че предходните му предложения са приети. Въпреки това, както посочва в свое предходно становище, Комитетът счита, „че тези цели трябва да се постигат поетапно, започвайки от транснационалните договори за продажба на стоки (B2B), като пилотни операции, чрез които да се тества съвместното съществуване на различните режими и тяхното конкретно приложение“⁽¹⁾.

1.3 Относно **принципите на субсидиарност и пропорционалност** Комитетът подчертава, че общото европейско право за продажбите трябва напълно да ги спазва.

1.4 По отношение на **съдържанието** Комитетът счита, че предложението за регламент се нуждае от редица важни подобрения, с цел:

— да улесни сделките в рамките на ЕС, така че да допринесе в значителна степен за подкрепа на икономическата дейност на единния пазар и да гарантира възползването от потенциала му в по-голяма степен;

— да предостави реална европейска добавена стойност по отношение на разходите и предимствата за икономическите оператори и потребителите;

— да предложи значителни предимства за по-добро законотворчество и опростена, разбираема и благоприятна за потребителя регулаторна среда;

— да намали разходите, свързани с трансграничните сделки;

— да гарантира правна сигурност и по-голяма съгласуваност между хоризонтални и вертикални разпоредби;

— да гарантира, че МСП и потребителите ще имат практическа полза от новите разпоредби.

⁽¹⁾ ОВ С 84, 17.3.2011 г., стр. 1.

1.5 Разделянето на общото европейско право за продажбите в два отделни документа, съдържащи правилата за договори между стопански субекти (B2B) и правилата за договори с потребители, и установяването на ясни срокове за всяка от категориите ще помогне на търговците и потребителите по-лесно да се информират за новите правила и да ги прилагат.

1.6 Комитетът придава голяма важност на незапълнителния характер на новите разпоредби и на гарантирането на свободата да се преговаря по въпроса дали да се приеме общото европейско право за продажбите.

1.7 Комитетът изтъква следните основни аспекти:

- съществуването на някои сериозни трудности при прилагането на общото европейско право за продажбите;
- необходимостта да се отчитат в по-голяма степен специфичните характеристики на МСП;
- необходимостта след консултация с организации на работодателите, на МСП и на потребителите да бъдат изготвени европейски образци на договори за конкретни области на търговията или сектори на дейност, които да съдържат общи условия и да са налични на всички официални езици на ЕС. Те ще бъдат много полезни инструменти в отношенията между стопански субекти и между стопански субекти и потребители и следва да бъдат налични едновременно с публикуването на регламента;
- необходимостта да се гарантира по-голяма правна сигурност и да се подобри съдържанието на общото европейско право за продажбите;
- необходимостта, в съответствие с член 12 и член 169 на Договора, изискванията за защита на потребителите и МСП задължително да се вземат предвид при изготвянето и прилагането на всички европейски политики и приети мерки.

1.8 Комитетът подчертава, че приемането на общото европейско право за продажбите само по себе си не е достатъчно, за да се гарантира разрастване на трансграничната търговия за търговците и на пазаруването през граница за потребителите, и призовава Европейската комисия и държавите членки да продължат усилията си да развият в пълна степен потенциала на вътрешния пазар за икономически растеж и създаване на заетост.

1.9 Комитетът насочва вниманието към значението на съпътстващите мерки, за да се гарантира, че страните, които могат да прилагат общото европейско право за продажбите, в случай че то бъде окончателно прието, ще бъдат осведомени за правилното прилагане и еднаквото тълкуване на правото.

1.10 Организациите на потребителите обаче подчертават, че предложението в сегашния му вид не бива да се използва по отношение на потребителски сделки. МСП и организации на работодателите подчертават, че, при условие че бъдат направени редица изменения и предприети някои съпътстващи мерки, предложението може да се използва по отношение на потребителски сделки. Предложенията, представени от МСП и организациите на потребителите, все още се разминават в много аспекти. Намирането на най-доброто решение, което да е приемливо за всички, е сложен и труден процес.

1.11 Комитетът призовава Комисията, Съвета и Европейския парламент да вземат под внимание тези аспекти при оформянето на общото европейско право за продажбите или всяка друга инициатива, имаща за цел да регулира правата на потребителите в ЕС, и да продължат диалога с организациите на МСП и потребителите, така че това право да удовлетворява по-ефективно нуждите на бенефициерите, за да допринесе ефективно за улесняване на сделките в ЕС.

2. Контекст

2.1 Действащата правна рамка

2.1.1 Действащата правна рамка в ЕС се характеризира с различия в националните правни системи и договорното право на 27-те държави членки.

2.1.2 Законодателството на ЕС съдържа редица общи правила, особено в областта на договорите между стопански субект и потребител (B2C), с които се хармонизира материалното право в областта на потребителите. С приетата неотдавна Директива 2011/83/ЕС относно правата на потребителите ⁽²⁾ се хармонизират напълно ключови елементи на договорите от разстояние като информацията преди сключването на договора, официалните изисквания, правото на оттегляне, прехвърлянето на риска и доставката. В рамките на минималната хармонизация остават само правните гаранции и неравноправните договорни клаузи.

2.1.3 Членове 12, 38, 164, 168 и 169, параграф 4 от Договора гарантират примата на националните разпоредби, когато тези разпоредби носят по-голяма полза за потребителите.

2.2 Трудности за търговците и потребителите

2.2.1 Понастоящем само един от десет търговци в ЕС извършва износ в рамките на единния пазар, а повечето от тези, които го правят, изнасят само за малко на брой държави членки. Само 8 % от потребителите са закупували стоки и услуги по интернет от друга държава членка. Потенциалът на вътрешния пазар и на трансграничната електронна търговия все още не се експлоатира достатъчно.

2.2.2 Настоящите пречки произтичат, наред с другото, от различията в данъчните разпоредби, административните изисквания, трудностите в доставките, езиковите и културните различия, ниската степен на проникване на широколентовия достъп, правилата за защита на личните данни, изискванията към дизайна, териториалните ограничения по отношение на интелектуалната собственост, начините за плащане и различията в правната рамка. Данните на Комисията от други проучвания сочат, че в сделките между стопански субекти и потребители един от основните фактори, които пречат на потребителите да извършват покупки в чужбина, е липсата на ефективни средства за правна защита. 62 % от потребителите не са осъществявали онлайн покупки през граница, защото са се страхували от измама, 59 % не са знаели какво да правят, ако възникнат проблеми, 49 % са се притеснявали за доставката и 44 % не са били наясно с потребителските си права ⁽³⁾.

Търговците, по-специално МСП, се сблъскват със следните проблеми:

- недостатъчна осведоменост за разпоредбите на чуждестранното договорно право;

⁽²⁾ ОВ L 304 от 22.11.2011 г., стр. 64.

⁽³⁾ Индекс за развитие на пазарите на дребно от март 2011 г., пето издание.

- значителна правна сложност при трансграничната търговия в сравнение с вътрешната търговия;
- високи допълнителни разходи по сделката.

2.2.3 Пречките пред трансграничната търговия имат силно отрицателно въздействие върху търговците и потребителите.

3. Предложението на Комисията

3.1 В съобщението на Комисията ⁽⁴⁾ е изложено решението да се представи предложение за регламент ⁽⁵⁾, който установява общо европейско право за продажбите, със заявената цел за подобряване функционирането на вътрешния пазар чрез улесняване на разширяването на трансграничната търговия.

3.2 Предложението на Комисията представлява:

а) по отношение на **избрания инструмент**:

- **„втори режим“** на договорното право, еднакъв във всички държави членки и приложим на цялата територия на ЕС, който ще съществува наред с действащото национално законодателство в областта на договорното право;
- **незадължителен** режим, който може да бъде избран от страните. Потребителят трябва да попълни изрична декларация, в която изразява съгласието си с приложението на общото европейско право за продажбите и която е различна от декларацията, с която дава съгласие за сключването на договора.

б) по отношение на **формата**: във вид на регламент общото европейско право за продажбите ще бъде общо и пряко приложимо.

в) по отношение на **съдържанието**:

- цялостен (183 члена), но неизчерпателен набор от разпоредби на договорното право, който обхваща:
- основните принципи на договорното право;
 - правото на страните да получат важна преддоговорна информация, правила за сключване на договор между две страни, правото на потребителя да се откаже и унищожимостта на договорите;
 - начина, по който следва да се тълкуват условията на договора, правила относно съдържанието и последиците на договорите, както и това кои условия на договора се смятат за неравноправни;
 - задълженията и средствата за правна защита на страните;
 - допълнителни общи правила за обезщетение за вреди и за дължими лихви вследствие на забавено плащане;
 - разпоредби относно връщане и погасяване.

Някои аспекти продължават да се уреждат от приложимите норми на националното право, съгласно регламент 593/2008 ⁽⁶⁾ (Рим I).

3.3 Общото европейско право за продажбите е насочено към договорите, които са свързани в най-голяма степен с трансграничната търговия (договори за продажба между стопански субекти и потребители или между стопански субекти, когато поне една от страните е МСП, включително договори за предоставяне на цифровото съдържание или свързани услуги).

3.4 Общото европейско право за продажбите обхваща само трансграничните договори (с възможност за държавите членки да разширят обхвата му).

4. Общи бележки

4.1 Комитетът приветства намерението на Комисията да улесни разрастването на трансграничната търговия за предприятията (особено МСП), да насърчи пазаруването през граница за потребителите и да затвърди предимствата на вътрешния пазар.

4.2 Комитетът подчертава, че общото европейско право за продажбите трябва напълно да спазва **принципите на субсидиарност и пропорционалност**.

4.3 Предвид **избраните** за общото европейско право за продажбите **форма** (регламент) и **вариант** (избираем за всяка отделна държава членка „втори режим“, който може да се прилага при изричното съгласие на страните), както се посочва в предходното становище на Комитета, „тези цели трябва да се постигат поетапно, започвайки от транснационалните договори за продажба на стоки (B2B), като пилотни операции“.

4.4 По отношение на **съдържанието** Комитетът счита, че предложението за регламент се нуждае от редица важни подобрения, с цел:

- да улесни сделките в рамките на ЕС, да допринесе в значителна степен за подкрепа на икономическата дейност на единния пазар и в по-голяма степен да се възползва от потенциала му;
- да предостави реална европейска добавена стойност по отношение на разходите и предимствата за икономическите оператори и потребителите;
- да предложи значителни предимства за по-добро законотворчество и опростена, разбираема и благоприятна за потребителя регулаторна среда;
- да намали разходите, свързани с трансграничните сделки;
- да гарантира правната сигурност и по-голямата съгласуваност между хоризонталните и вертикалните разпоредби, със специален акцент върху прозрачността, яснотата и простотата. Това ще е от полза не само за практикуващите юристи, но и особено за малките предприятия и потребителите;
- да гарантира, че МСП и потребителите ще имат практическа полза от новите разпоредби.

⁽⁴⁾ COM(2011) 636 final.

⁽⁵⁾ COM(2011) 635 final.

⁽⁶⁾ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

4.5 Комитетът е подчертавал преди, че „тези цели трябва да се постигат поетапно, започвайки от транснационалните договори за продажба на стоки (B2B) като пилотни операции, чрез които да се тества съвместното съществуване на различните режими и тяхното конкретно приложение“⁽⁷⁾.

Разделянето на общото европейско право за продажбите в два отделни документа, съдържащи правилата за договори между стопански субекти и правилата за договори с потребители, и установяването на ясни срокове за всяка от категориите ще помогне на законодателите да решат кой законодателен механизъм би следвало да прилагат към всяка съвкупност от разпоредби, отчитайки силата на страните да диктуват договорните условия.

4.6 Настоящото съдържание на общото европейско право за продажбите доведе до значителна неудовлетвореност и критика от страна на МСП и организациите на потребителите, които оспорват фактичката необходимост от незадължителен инструмент за насърчване на електронната търговия и законодателния механизъм (избираем режим), използван при договорите между стопанските субекти и потребителите.

4.7 Комитетът призовава Комисията, Съвета и Парламента да вземат под внимание тези аспекти при оформянето на общото европейско право за продажбите и да продължат диалога с представителните организации на МСП и на потребителите, за да може то да удовлетворява по-ефективно нуждите на бенефициерите.

4.8 Комитетът придава голяма важност на незадължителния характер на новите разпоредби и на гарантиране на свободата да се преговаря по въпроса дали да се приеме общото европейско право за продажбите.

4.9 По отношение на големите предприятия или предприятията с господстващо положение на пазара Комитетът препоръчва да се намерят най-подходящите съпътстващи мерки, които да улеснят МСП да упражнят правото си свободно да избират между двата режима, при зачитане на незадължителния характер на общото европейско право за продажбите.

4.10 В съответствие с член 12 и член 169 на Договора, при изготвянето и прилагането на всички европейски политики и приети мерки трябва да се вземат предвид изискванията за защита на потребителите и МСП.

4.11 Комитетът отбелязва следните значителни затруднения при прилагането на общото европейско право за продажбите:

— трябва да се изясни взаимовръзката между незадължителния инструмент и европейското международно частно право, не на последно място по отношение на превеса над задължителните национални разпоредби и нормите на националния обществен ред (съответно член 9 и член 21 на Регламент 593/2008);

— следва изчерпателно да се разясни ролята на регламент Рим I при договори с потребители, като бъдат взети предвид

неотдаващите решения на Съда на Европейския съюз, които предоставят насоки в това отношение;

— трябва да се гарантира в по-голяма степен правната сигурност и да се изготви цялостен набор от правила на договорното право, които не препращат към различните национални закони на всяка държава членка и не създават проблеми с тълкуването или изпълнението.

4.12 Комитетът подчертава, че приемането на общото европейско право за продажбите само по себе си не е достатъчно, за да се гарантира разрастване на трансграничната търговия и да се разгърне изцяло потенциалът на единния пазар за икономически растеж и създаване на заетост.

4.13 В условията на икономическа и финансова криза трябва да се положат всички усилия за създаване на рамка, която поощрява износа и премахва административните разходи; по отношение на потребителите е важно да се увеличи тяхното доверие в единния пазар и те да бъдат насърчени да пазаруват през граница, като им се предоставят ефективни средства за индивидуална правна защита.

4.14 Комитетът призовава Европейската комисия и държавите членки да продължат своите усилия за премахване на оставащите пречки пред трансграничната търговия, за насърчване и подпомагане на експортните дейности на МСП и за активно участие в определянето и прилагането на най-подходящите мерки, които биха позволили на търговците и потребителите да се възползват от възможностите, предлагани от единния пазар. Той подчертава значението на сътрудничеството и добрия диалог между публичните власти и социалните партньори, в това число организациите на МСП и на потребителите.

4.15 Комитетът подчертава значението на нужните **съпътстващи мерки**, за да се гарантира, че страните, обект на евентуалното прилагане на общото европейско право за продажбите, ако то в крайна сметка се приеме, ще бъдат осведомени за това как да го прилагат правилно и да го тълкуват еднакво. Посредством Информационната система на вътрешния пазар (IMI) и други информационни канали държавите членки трябва да осигурят информация на всички заинтересовани страни за разширеното съдържание на общото европейско право за продажбите, както и за различията между националното и европейското законодателство, включително някои аспекти на съдебната практика и най-добрите практики.

5. Конкретни бележки

5.1 *Необходимост от по-добро отчитане на специфичните характеристики на МСП*

5.1.1 Комитетът счита, че предложението за регламент трябва да бъде подобро, за да отчита в по-голяма степен специфичните характеристики на МСП:

— 99,8 % от предприятията са МСП, а 92 % от тях са микро-предприятията със средно двама служители⁽⁸⁾;

⁽⁷⁾ ОВ С 84 от 17.3.2011 г., стр. 1.

⁽⁸⁾ Евростат.

- микропредприятията извършват износ в малък брой страни след задълбочено проучване на пазара;
- стандартният бизнес модел на микропредприятието не предвижда сключването на трансгранични договори в 27 държави членки;
- пред трансграничните сделки на МСП има големи пречки, посочени в параграф 2.2.2.

5.1.2 Предложението не е достатъчно лесно за ползване за МСП. Един сложен и абстрактен инструмент в областта на договорното право, който прави препратки в редица области към различните национални закони на всяка държава членка, не дава възможност МСП да го прилагат, без да прибегват до помощни услуги и правни консултации. Наложително е наличието на инструменти за прилагане, които биха могли да насърчат МСП да предпочетат общото европейско право за продажбите.

5.1.3 Организациите на МСП⁽⁹⁾ подкрепят необходимостта от по-добър баланс между правата и задълженията на страните по договори с потребители. Те подчертават, че следва да се изяснят и опростят следните въпроси:

- член 23 (параграф 1 относно задължението за разкриване на информацията относно стоки и свързани услуги е прекалено неясен);
- член 29 (санкциите са прекомерно общи и неконкретни);
- член 39 (договорните условия на оферента би трябвало да имат превес);
- член 42, параграф 1, буква а) (срок за отказ) (следва да се използват разпоредбите на директивата за правата на потребителите);
- член 51 („спешни нужди“ или фактът, че страната е била „непредпазлива, неосведомена или неопитна“, не могат да се използват като обосновка – принципът на „добросъвестността и почтеността“ обхваща ситуациите, предвидени в този член);
- член 72 (в случай на дълъг процес на преговори всички споразумения между страните би трябвало да могат да бъдат включени в един договор; в противен случай това би довело до твърде голяма административна тежест за МСП по отношение на разходи и време);
- член 78 (в параграф 1 следва да се уточни, че когато дадено право се уговори в полза на трето лице, следва да се иска съгласието и на другата страна);
- по отношение на член 78, параграф 4 относно отказването от право, което е предоставено на и от трето лице, изразът „мълчаливо прието“ следва да се заличи, тъй като създава несигурност;

⁽⁹⁾ Становища на Европейската асоциация на занаятчиите и малките и средните предприятия (UEAPME): http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_General_Remarks_CESL.pdf
http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_Specific_Remarks_CESL.pdf.

- член 97 (трябва да се постигне баланс между задълженията на отделните страни);
- член 130, параграфи 3 и 5 (липсва идеята за отговорно задържане от страна на купувача);
- член 142, параграф 4 (добавя се „първия“ превозвач);
- член 159, параграф 1 (нужни са допълнителни пояснения).

5.1.4 Общото европейско право за продажбите трябва да осигури пълното приложение на принципа „мисли първо за малките“ и принципа на пропорционалността на всички етапи и премахването на бюрокрацията и ненужните разходи за МСП. Комитетът подчертава, че е от ключово значение да се поддържат минимални регулаторни разходи за МСП и призовава Комисията, Съвета и Парламента да отчетат този аспект при определянето на общото европейско право за продажбите.

5.2 Защита на потребителите

5.2.1 Комитетът отново подчертава колко е важно да се гарантира правна сигурност „на гражданите и предприятията ... въз основа на най-съвременни формули за защита“, без да се пречи „на нито една държава членка да запази или въведе по-стриктни мерки в областта на защитата на потребителите“⁽¹⁰⁾ и призовава за „единен пазар „с инструментален характер“ в полза на гражданина потребител“⁽¹¹⁾.

5.2.2 Съдържанието на общото европейско право за продажбите доведе до значителна неудовлетвореност и критика от страна на много организации на потребителите във връзка с ниското равнище на защита на потребителите по отношение на член 169, параграф 4 от Договора и с факта, че общото европейско право за продажбите ще се прилага, без действително да се отчетат гледните точки на потребителите. Тези организации настояват договорите с потребители да са извън обхвата на това право.

5.2.3 Съществуват много примери, които показват, че предложението не осигурява най-високо равнище на защита на потребителя:

- член 5 (обективност на „разумния характер“);
- член 13, параграф 1 (точното значение на „по ясен и разбираем начин“);
- член 13, параграф 3, буква в) (липсата на определение на „траен носител“);
- член 19, параграф 5 (липсата на определение на „разумен срок“);
- член 20, параграф 2 (точното значение на „ежедневни сделки“);
- член 28, параграф 1 (точното значение на „дължимата грижа“);

⁽¹⁰⁾ ОВ С 84 от 17.3.2011 г., стр. 1.

⁽¹¹⁾ ОВ С 132 от 3.5.2011 г., стр. 3.

- член 30, параграф 1, буква в) (липсата на определение на „достатъчно по съдържание и определеност“);
- член 42, параграф 2 (санкцията, когато не е предоставена информация, следва да е нищожност на договора);
- член 45 (потребителят не трябва никога да поема разходите за връщане на стоките);
- член 52, параграф 2 (срокът по буква а) следва да е поне една година, а по буква б) 2 години);
- член 53 (потвърждаването не може в никакъв случай да е мълчаливо);
- член 71 (трябва да се поясни изготвеният текст);
- член 74 (значението на „явно несъответно“);
- член 79, параграф 1 (липсва определение за естеството на неравноправното условие, което има ефект да „не обвързва“);
- член 79, параграф 2 (директивата не зачита разликата между основните и второстепенните елементи на договора);
- член 82 (директивата не включва правилата за съобщаване на клаузите, задълженията за информиране и правилата, които следва да бъдат изключени автоматично от договорите независимо от несправедливия им характер, защото те противоречат на „bona fidei“ (добросъвестността);
- член 84 (списъкът на забранените клаузи е твърде кратък и не е съгласуван с най-напредничавите национални закони);
- член 85 (същото се отнася за „сивия“ списък с условия, считани за неравноправни);
- член 99, параграф 3 (напълно недопустима разпоредба);
- член 105, параграф 2 (срокът следва да е поне 2 години);
- член 142 (юридическото значение и характер на „физическото владение на стоките“ не е еднакво при превода на различните езици, според различните национални правни режими);
- член 142, параграф 2 (значението на „контрол върху цифровото съдържание“);
- член 167, параграф 2 (възможността за предварително уведомяване трябва да бъде премахната);
- членове 179 и 180 (трябва да се изясни формулировката).

5.2.4 Необходими са специални мерки за гарантиране на отговорността и трансграничното проследяване в случай на измама и мошеничество, с цел да се повиши доверието на потребителите, тъй като 59 % от тях посочват това като възпиращ фактор пред трансграничните сделки.

5.3 *Необходимост от изготвяне на европейски образци на договори*

5.3.1 Комитетът подчертава необходимостта от изготвяне на европейски образци на договори, които трябва да:

- са налични едновременно с публикуването на общото европейско право за продажбите и когато то влезе в сила;
- са предназначени за конкретни области на търговията или сектори на дейност;
- съдържат общи клаузи и стандартизирани условия, които се опират на достиженията на правото на ЕС, гарантират много високо равнище на защита на потребителите в договорите между стопански субекти и потребители и свобода на договарянето при договорите между стопански субекти и осигуряват пълното прилагане на „Small Business Act“;
- са на разположение на всички официални езици на ЕС;
- се наблюдават и преразглеждат през определени интервали от време, с цел да се подобри съдържанието им въз основа на най-добрите практики, правната доктрина и съдебната практика.

Инструментите за прилагане са много полезни за МСП, които желаят да сключат трансгранични договори с потребители.

5.3.2 Сътрудничеството с корпоративни организации, организации на МСП и на потребители и тяхното участие при изготвянето на европейските образци на договори е от ключово значение.

5.4 *Необходимост от гарантиране на по-голяма правна сигурност*

5.4.1 Предложението за регламент поставя проблеми по отношение на установяването на подходяща правна основа, тълкуване и прилагане.

5.4.2 На много места се правят препратки към националното право (например по следните въпроси: правосубектност, недействителност на договора поради недееспособност, незаконност или неморалност, определяне на езика на договора, въпроси, свързани с недискриминация, представителство, множество длъжници и кредитори, промяна на страните по договора, включително прехвърлянето на вземане, прихващане и сливане, вещно право, включително прехвърляне на собственост, интелектуална собственост и непозволено увреждане), което ще изисква от търговците да разучават правната рамка на съответната страна и да плащат за правни консултации, а освен това увеличава правната несигурност.

5.4.3 Не съществува механизъм, който да гарантира, че регламентът ще бъде тълкуван еднакво на цялата територия на ЕС. Една база данни от съдебни решения не би представлявала валиден правен прецедент за националните съдилища, в чиито компетенции попада тълкуването и прилагането на регламента; при наличие на няколко възможни различни тълкувания правната несигурност ще се увеличи.

5.4.4 Трябва да се следят съдебните решения, да се насърчават най-добрите практики и да се изготвят годишни доклади поне през първите пет години след влизане в сила на регламента, за да бъдат оценявани резултатите своевременно, да бъдат стимулирани най-добрите практики и да бъдат предприети необходимите мерки за улесняване на единното тълкуване на регламента в целия ЕС.

5.5 *Допълнителни бележки*

В условия на криза е малко вероятно на национално равнище да бъдат отпуснати големи бюджети за мерки с цел предоставяне на информация за новите правила и тяхното популяризиране. Точка 4 (Отражение върху бюджета) от обяснителния меморандум следва да включва подкрепящи мерки като обучения, организирани от Комисията за представители на корпоративни организации, организации на МСП и на потребители, които ще информират своите членове относно общото европейско право за продажбите. В тази точка следва да се включат и подкрепящи мерки, които да помогнат на тези организации да предоставят безплатни консултации относно прилагането на регламента.

Брюксел, 29 март 2012 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

ПРИЛОЖЕНИЕ

към Становището на Европейския икономически и социален комитет

I. Следните параграфи от становището на специализираната секция бяха променени, така че да отразят измененията, приети от Асамблеята, въпреки че получи повече от една четвърт от подадените гласове в полза на тяхното запазване в оригиналната им форма (член 54, параграф 4 от Правилника за дейността):

а) **Параграф 1.2**

„Като взела предвид **избраните** за общото европейско право за продажбите **форма** (регламент) и **вариант** (избираем „втори режим“), Комитетът изразява задоволство от факта, че предходните му предложения са приети. Въпреки това, както посочва в свое предходно становище⁽¹⁾, Комитетът счита, че инициативата на Комисията следва да започне със създаване на набор от инструменти, който да служи за обща референтна рамка за всички страни, включващи трансгранични договори, след което би могъл да бъде представен незадължителен инструмент за трансгранични търговски договори за продажба на стоки (между стопански субекти), който да действа пилотно. Това би било полезно средство за изпробване на съвместното съществуване на режимите и за наблюдение на тяхното практическо приложение.“

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	93
Гласове „против“:	41
Гласове „въздържал се“:	6

б) **Параграф 1.7**

„Комитетът изтъква следните основни аспекти:

- съществуването на някои сериозни трудности при прилагането на общото европейско право за продажбите;
- необходимостта да се отчитат в по-голяма степен специфичните характеристики на МСП;
- необходимостта след консултация с организации на работодателите, на МСП и на потребителите да бъдат изготвени европейски образци на договори за конкретни области на търговията или сектори на дейност, които да съдържат общи условия и да са налични на всички официални езици на ЕС. Те ще бъдат много полезни инструменти в отношенията между стопански субекти и между стопански субекти и потребители и могат да бъдат популяризирани независимо от това дали общото европейско право за продажбите ще влезе в сила;
- необходимостта да се гарантира по-голяма правна сигурност и да се подобри съдържанието на общото европейско право за продажбите;
- необходимостта, в съответствие с член 12 и член 169 на Договора, изискванията за защита на потребителите и МСП задължително да се вземат предвид при изготвянето и прилагането на всички европейски политики и приети мерки.“

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	75
Гласове „против“:	68
Гласове „въздържал се“:	7

в) **Параграф 1.9**

„Комитетът насочва вниманието към значението на съпътстващите мерки, за да се гарантира, че страните, които могат да прилагат общото европейско право за продажбите, в случай че то бъде окончателно прието, ще бъдат осведомени за правилното прилагане и еднаквото тълкуване на правото. Комитетът обаче подчертава, че предложението в сегашния му вид не бива да се използва по отношение на потребителски сделки.“

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	85
Гласове „против“:	53
Гласове „въздържал се“:	5

г) **Параграф 4.3**

„Предвид **избраните** за общото европейско право за продажбите **форма** (регламент) и **вариант** (избираем за всяка отделна държава членка „втори режим“, който може да се прилага при изричното съгласие на страните), както се посочва в предходното становище на Комитета, инструментът може да бъде ограничен до чисто търговските договори, като за момента потребителските договори бъдат изключени от неговия обхват.“

⁽¹⁾ ОВ С 84, 17.3.2011 г., стр. 1 (параграфи 1.2 и 1.3).

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	93
Гласове „против“:	41
Гласове „въздържал се“:	6

д) Параграф 4.13

„В условията на икономическа и финансова криза трябва да се положат всички усилия за създаване на рамка, която поощрява износа и прехва административните разходи; по отношение на потребителите е важно да се увеличи тяхното доверие в единния пазар и те да бъдат насърчени да пазаруват през граница, като им се предоставят ефективни средства за индивидуална и колективна правна защита.“

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	71
Гласове „против“:	66
Гласове „въздържал се“:	8

е) Параграф 5.3.1

„Комитетът подчертава необходимостта от изготвяне на европейски образци на договори, които трябва да:

- са налични, независимо от това дали общото европейско право за продажбите ще влезе в сила;
- са предназначени за конкретни области на търговията или сектори на дейност;
- съдържат общи клаузи и стандартизирани условия, които се опират на достиженията на правото на ЕС, гарантират много високо равнище на защита на потребителите в договорите между стопански субекти и потребители и свобода на договарянето при договорите между стопански субекти и осигуряват пълното прилагане на „Small Business Act“;
- са на разположение на всички официални езици на ЕС;
- се наблюдават и преразглеждат през определени интервали от време, с цел да се подобри съдържанието им въз основа на най-добрите практики, правната доктрина и съдебната практика.

Инструментите за прилагане са много полезни за МСП, които желаят да сключат трансгранични договори с потребители.“

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	75
Гласове „против“:	68
Гласове „въздържал се“:	7

II. Следният параграф от становището на специализираната секция беше заличено, така че да отрази изменението, прието от Асамблеята, въпреки че получи повече от една четвърт от подадените гласов в полза на неговото запазване (член 54, параграф 4 от Правилника за дейността):

а) Параграф 5.4.1

„Комитетът подчертава, че липсата на ефективни средства за съдебна защита е една от основните области, будещи тревога от гледна точка на потребителите при трансгранични сделки. Неотдаващите предложения на Комисията за Директива за алтернативно решаване на потребителски спорове и Регламент за онлайн решаване на потребителски спорове са важна стъпка напред, но все още липсва европейски съдебен механизъм за колективна правна защита.“

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“:	71
Гласове „против“:	71
Гласове „въздържал се“:	7

Член 56, параграф 6 от Правилника за дейността на ЕИСК постановява, че ако по време на гласуването гласовете „за“ и „против“ се разпределят поравно, председателстващият заседанието разполага с решаващия глас. В съответствие с това правило председателят реши да подкрепи изменението.